

משקלים בגזרת השלמים – תרגול – תשובון

1. לפניכם רשימה של חמש מילים.

רקפת, חצבת, נזלת, אדמת, שפעת

- מהו המשקל המשותף לחמש המילים? **קטלת**
- איזו מילה יוצאת דופן מבחינת המשמעות? **רקפת**
- מהי המשמעות של המילה שכתבתם בתת-סעיף ב? **פרח (צמח)**
- מהי המשמעות של יתר המילים (אלה שלא כתבתם בתת-סעיף ב)? **מחלות**
- בין איריס ובין שגית היה ויכוח לגבי המילה **זמרת** – איריס טענה שהמילה הזאת שקולה במשקל של חמש המילים ברשימה, ואילו שגית טענה שהיא איננה שייכת למשקל זה. עם מי אתם מסכימים – עם איריס או עם שגית? הסבירו את דבריכם.

שגית צודקת, מפני שהמילה זמרת היא צורת נטייה של המילה זמר, ולכן המשקל שלה הוא קטל ולא קטלת.

2. לפניכם רשימת מילים, ואחריה מופיעה טבלה. מיינו את המילים שברשימה בטבלה המופיעה תחתם.

עור, נגר, צפר, קרח, מסרק, אלם, חיט, מזלג, מפרט, סתת, מעדר

המשמעות	המשקל	המשמעות	המשקל	המשמעות	המשקל
כלים ומכשירים	מקטל	בעלי מום	קטל	בעלי מקצוע	קטל
	מסרק		עור		נגר
	מזלג	קרח (תשלום דגש בקו"ף)			צפר
	מפרט	אלם			חיט
	מעדר				סתת

3. למשקל קטלון יש מגוון משמעויות. לפניכם רשימת שמות השקולים בו.

קנמון, חשכון, דפאון, תמהון, חלזון, עורון, קהיון, שגעון, סגלון, חורון

כמה משמעויות אתם מזהים במילים שברשימה? ציינו לפחות שלוש.

צמחים; מצבים נפשיים; מחלות; בעלי חיים

5. בלשונו יש שמות רבים השקולים במשקל מקטלה, כגון מכבסה, מתפרה, משתלה, ויש גם הרבה השקולים במשקל מקטלה, כגון מזמרה, מקדחה, מברגה. לפי הדוגמות המובאות פה, קבעו את המשקל המתאים לשם מספרה. נקדו אותו, וציינו את משמעות משקלו.

המשקל מתאים: מקטלה

הנימוק: משקל מקטלה מציין בדרך כלל מקומות, ואילו משקל מקטלה מציין בדרך כלל כלים ומכשירים. מאחר שמספרה היא מקום, המשקל המתאים הוא מקטלה.

6. לפניכם שש מילים.

אדמדם, ירקרק, צהבהב, שררב, אפרפר, לבנבן

א. מהו המשקל המשותף לכל שש המילים? קטלטל

ב. איזו מילה יוצאת דופן במשמעותה? שררב

ג. במילים אדמדם, אפרפר, לבנבן מופיע דגש. מה סוגו (קל או חזק)? קל (בג"ד כפ"ת אחרי שווא נח)

ד. כתבו מילה נוספת משלכם מן המשקל של שש המילים. ורדרד¹

7. לפניכם שלוש מילים.

סמ"ל זמ"ר שב"ר

סמליל, זמריר, שבריר

א. מהו המשקל המשותף לשלוש המילים? קטליל

¹ דוגמות נוספות: כלבלב, שרפרף, כתמתם, שחרחר, סגלגל.

תרגולים נוספים תמצאו בספר "לשון בקלי קלות". לרכישה:

ד"ר אורלי קיים
ללמוד בקלי קלות

ב. מעל כל מילה כתבו את שורשה.

ג. מהי המשמעות של המשקל שכתבתם בסעיף א? **הקטנה**

ד. המילה **דְחִלִיל** שקולה אף היא במשקל שכתבתם בסעיף א. האם היא נושאת את אותה המשמעות? **לא (משמעות השורש דח"ל היא פחד, ואין כאן משמעות של הקטנה).**

לשון בקלי קלות

לשון
בקלי קלות

כל הזכויות שמורות לד"ר אורלי קיים ולצוות "לשון בקלי קלות"